

PIDÄ HUOLI SIITÄ, ETTÄ APU PÄÄSEE PERILLE!

PELASTUSTIELLE EI SAA PYSÄKÖIDÄ TAI ASETTAA MUUTA ESTETTÄ

Pelastustielleä tarkoitetaan ajotietä tai muuta ajoyhteyttä, jota käyttäen hälytysajoneuvot pääsevät hätätilanteessa riittävän lähelle rakennusta ja sammutusveden ottopaikkoja (Suomen rakentamismääräyskokoelma E1). Pelastustie merkitään aina rakennuslupapiirustuksiin.

Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muita esteitä ja se on merkittävä asianmukaisesti tieliikenneasetuksen (182/1982) 21 §:n mukaisella lisäkilvellä seuraavasti: 1) Pelastustie; tai 2) Pelastustie Ränningsväg; tai 3) Ränningsväg. Kilpeä käytetään sellaisenaan tai liikennemerkkin lisäkilpenä (Sisäasiainministeriön asetus pelastustien merkitsemisestä 1384/2003 1 §).

Kiinteistön omistajan mahdollisuudet puuttua pelastustielle pysäköimiseen

Pelastuslain 11 §:n mukaan pelastustien esteettömyydestä vastaa osaltaan kiinteistön omistaja, haltija sekä toiminnanharjoittaja. Siksi kyseisten vastuutahojen tulisi puuttua virheelliseen pysäköimiseen ensisijaisesti omatoimisesti.

Pelastustien tarkoituksesta ja sitä koskevista määräyksistä on tärkeää viestiä kiinteistön käyttäjille, yhdessä kiinteistön pelastussuunnitelman kanssa. Mikäli pelastustien esteettömyys osoittautuu ongelmaksi, voi asiasta olla tarpeen viestiä myös erillisillä tiedotteilla. Pelastuslaitokselta on saatavissa tarroja, jotka on tarkoitettu jätettäväksi pelastustielle pysäköidyn auton tuulilasiin.

Pelastustielle pysäköintiä voidaan estää asentamalla pelastustielle kolmioavaimella avattava puomi. Puomin asentamisessa on huomioitava vaatimukset pelastustien mitoille (leveys ja kääntösäteet, ks. pelastuslaitoksen pelastustieohje osoitteessa <http://www.hel.fi/www/pela/fi/palaute/Ohjeet+ja+lomakeet/>).

Pelastustien ja nostopaikan havaitsemista oman kiinteistön alueella voidaan parantaa myös esimerkiksi maalaamalla maahan pysäköintikieltoalue ja sijoittamalla pelastustietä osoittavat lisäkilvet näkyviin paikkoihin. Usein kiinteistöjen pelastustie on merkitty lisäkilvellä jo kiinteistölle johtavan ajoväylän alkuun alueellisen pysäköinti-kiellon (liikennemerkki 373) kanssa. Tällaisesta paikasta kilpi näkyy yleensä hyvin, mutta usein myös unohtuu nopeasti.

Mikäli pysäköinti-ongelma koskee muuta kuin kiinteistön omaa aluetta (esimerkiksi ajoväylän tai porttikongin eteen pysäköiminen vaikeuttaa kiinteistölle ajoa), voidaan tieliikennelain 28 §:n mukaista pysäköintikieltoa kyseiselle alueelle korostaa maalauttamalla kiinteistölle johtavan ajoväylän luiskotettu kanttikivi keltaiseksi. Käytännössä katualueen maalaus tehdään tilaamalla työ Staralta, joka laskuttaa kiinteistön omistajaa. Maalaus voidaan tehdä myös kiinteistön toimesta, mutta siihen on oltava tienpitäjältä lupa, joten yhteydenotto Staraan tarkempien ohjeiden ja luvan saamiseksi tarvitaan joka tapauksessa. Huomioitavaa on, että kaikki rakennusten välit eivät ole tässä tarkoitettuja kiinteistölle johtavia ajoväyliä, joiden maalaaminen olisi sallittua.

Viranomaisten mahdollisuudet puuttua pelastustielle pysäköimiseen

Mikäli kiinteistön omat keinot eivät tuota tulosta, on mahdollisuus ottaa yhteys myös viranomaisiin. Pelastuslain noudattamista valvoo pelastusviranomainen. Pysäköinninvalvonnassa toimivaltaisia viranomaisia ovat poliisi sekä aluehallintoviranomaisen luvalla/suostumuksella kunnallinen pysäköinninvalvonta. Yksityiselle alueelle voi tehdä sopimuksen myös yksityisestä pysäköinninvalvonnasta.



Pelastusviranomainen

Mikäli pelastustielle on pysäköity ajoneuvoja, voi pelastuslaitos antaa korjausmääräyksen, jolla se velvoittaa kiinteistön omistajaa, haltijaa sekä toiminnanharjoittajia osaltaan pitämään pelastustien ajokelpoisena ja esteettömänä (Pelastuslaki 379/2011 11 §). Tarvittaessa pelastusviranomainen voi tehostaa antamaansa määräystä hallintopakkokeinoilla (uhkasakolla tai teettämisuhalla). HUOM! Tämä ei käytännössä yleensä poista ongelmaa, sillä velvoitettava taho ei suoraan ole väärin pysäköinyt henkilö, vaan kiinteistön omistaja, haltija ja/tai toiminnan harjoittaja.

Onnettomuustilanteessa pelastustoiminnan johtaja voi ryhtyä sellaisiin välttämättömiin toimenpiteisiin, joista voi aiheutua vahinkoa kiinteälle tai irtaimelle omaisuudelle – esimerkiksi siirättää pelastustielle olevat esteet, mukaan lukien ajoneuvot. Tällöin tilanne on kuitenkin usein jo päätyneet pisteeseen, jossa pelastustie on menettänyt merkityksensä pelastustoimintaa helpottavana ja asukkaiden turvallisuutta parantavana järjestelyinä. Väärin pysäköidyn ajoneuvon siirtämisestä aiheutuvat vahingot jäävät ajoneuvon omistajan ja tämän vakuutusyhtiön hoidettavaksi.

Poliisi

Poliisin keinot puuttua pelastustielle pysäköimiseen ovat pysäköintivirhemaksu, ajoneuvon siirättäminen tai rikostutkinta.

Yleisin poliisin langettama sanktio on pysäköintivirhemaksu. Siirättäminenkin on mahdollista, sillä lain ajoneuvojen siirtämisestä (828/2008) mukaan poliisi voi siirättää pelastustielle pysäköidyn ajoneuvon viipymättä (lähi- tai varastosiiro).

Asiasta voi tehdä myös tutkintapyyntö, sillä pelastustielle esteen asettaminen on pelastuslain 106 §:ssä säädetty rangaistavaksi (pelastusrikkomus, josta sakkorangaistus). Ajoneuvon pysäyttämistä ja pysäköintiä koskevien kieltojen ja rajoitusten rikkominen on rangaistavaa myös tieliikennelain (267/1981) 105 §:n mukaan, mutta rangaistus tuomitaan vain, jos pysäköintivirheestä on aiheutunut tai voinut aiheutua vakavaa vaaraa tai haittaa. Muutoin virheestä määrätään suoritettavaksi pysäköintivirhemaksu sen mukaan kuin siitä erikseen säädetään.

Pysäköinninvalvonta

Muut viranomaiset saattavat ohjata ottamaan yhteyttä suoraan pysäköinninvalvontaan, joka on yleisesti ensisijainen taho puuttumaan pelastustielle pysäköimiseen.

Jotta kunnallisella pysäköinninvalvonnalla on selkeä mahdollisuus suorittaa valvontaa kiinteistön alueella, on yksityiselle alueelle ajettaessa oltava merkintä siitä, mistä kyseinen yksityisalue alkaa. Suositus on käyttää alueellisen pysäköinninkieltomerkkiä ja sen alla lisäkilpeä ”YKSITYISALUE – Luvaton pysäköinti kielletty”.

Kun kysymyksessä on pelastustielle pysäköiminen, pyritään ensisijaisesti ottamaan yhteyttä ajoneuvon omistajaan ajoneuvon siirtämiseksi. Pelastustielle pysäköimisestä voidaan määrätä pysäköintivirhemaksu, joita voidaan jatkuvasta pysäköintivirheestä määrätä peräkkäin enintään kolme. Uutta pysäköintivirhemaksua ei voida määrätä ennen kuin on kulunut vuorokausi edellisen maksun määräämisestä.

Mikäli lainmukainen pelastustie on selkeästi merkitty ja kilvet ovat selkeästi havaittavissa, voi pysäköinninvalvonta myös siirättää ajoneuvon välittömästi. Tällöin harkitaan tapauskohtaisesti, siirretäänkö ajoneuvo varastoon vai voidaanko siirto suorittaa kiinteistön alueella lähisiirtona. Pelastustielle olevalle ajoneuville ei asenneta rengaslukkoa, joka olisi muutoin mahdollista silloin, kun perusteet ajoneuvon siirtämiselle ovat olemassa.

Yksityinen pysäköinninvalvonta voi suorittaa yksityisellä alueella sopimuksen mukaista valvontaa ja antaa pysäköintivirhemaksun. Mahdollisuutta ajoneuvon omatoimiseen siirättämiseen ei kuitenkaan ole, vaan sen tekemiseksi on oltava yhteydessä joko poliisiin tai kunnalliseen pysäköinninvalvontaan.

Lisätietoja

Lisätietoja pelastusteihin liittyen löytyy muun muassa Sisäministeriön Pelastustoimi.fi -sivuilta (<http://www.pelastustoimi.fi/turvatietao/esta-palon-leviaminen/poistumismahdollisuudet/pelastustie>) sekä pelastuslaitoksen pelastustieohjeesta (<http://www.hel.fi/www/pela/fi/palaute/Ohjeet+ja+lomakkeet/>).

Tätä ohjetta ovat kommentoineet Helsingin poliisilaitos sekä Helsingin kaupungin rakennusviraston pysäköinninvalvonta.

